

вақтида баранов номидаги мотор
созлик заводида, Омскдаги неф
ни қайта ишлаш комбинатида бўл
ди. Уртоқ М. А. Суслов ёдгорли
хёнабонда революция курашчилар
ри хотирасига ўрнатилган ҳайкал
супасига гулчамбар қўйди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1971—1975 ЙИЛГИ БЕШ ЙИЛЛИК ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАҚИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1972 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Хурматли депутат ўртоқлар!
Совет халқи улуғ Ленин партияси раҳбарлигида коммунистга қурилиш йўлида дадил олган бормоқда. Мамлакатимиз иқтисодий жиҳатдан яна сайин куч-қудратга тўлмоқда, халқимизнинг турмуш маданияти ва моддий фаровонлиги ошмоқда. КПСС XXIV съездининг қарорлари меҳнатдашларнинг сиёсий активлигини кучайтирди ва меҳнат гавитини оширди.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорларида, ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқи ва КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти тўғрисидаги ҳафтадаги партиянинг КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ленинча йўли ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Коммунистик партия ана шу йўлдан бориб, ўзининг ички ва ташқи сиёсатини янада муттаҳид амалга ошираётганлигини совет халқи ақлоқ кўриб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь пленуми ва съездининг қарорлари СССР Олий Советининг учинчи сессияси СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилларга мўлжалланган давлат лани лойиҳасини, 1972 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш давлат лани ва давлат бюджет лойиҳасини муҳокама қилди. Марказий Комитет ноябрь пленумининг ва СССР Олий Совети учинчи сессиясининг қарорлари мамлакатимизнинг коммунизм йўлидаги зафарли ҳаракати учун, партия ва халқнинг буюк бунёдкорлиги фаолияти учун муҳим аҳамиятга эгадир.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми матбуотдаги ва сўзловчи қарорлари СССР Олий Советининг учинчи сессияси тасдиқлаган янги беш йиллик план давлат қонун кучига ирди.

Съездининг беш йилликда республикамизда халқ хўжалигини ривожлантиришда катта муваффақиятлар қўлга киритилди.

КПСС XXIII съезди Директиваларида белгила берилган беш йиллик план топшириқлари асосий ўрнаткичлар бўлиб тўла-тўқис бўлди. Бунинг натижасида республика халқ хўжалигини

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат Н. Ж. Худойбердиев доклады

асосий фондлар 75 процент қўнайиб, 20,1 миллиард сўмга етди. Саноатда техника тараққийини белгилувчи асосий тармоқлар бўлиб рағбат металлургия, ёнги ва химия саноати, электр энергетикаси, машинасозлиги, биология материаллари саноати кенг ривожланди. Янги техника технология халқ хўжалигининг барча тармоқларида дадил жорий этилди.

Қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни ривожлантиришда катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Сабзавот, полиз маҳсулот, гўшт, сут, туҳум ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш қўлайди.

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги сентябрь Пленуми қарорлари асосида халқимизда планли раҳбарлик қилиш ва уни бошқариш таъминлаштирилди, министрликлар ва идораларнинг ҳуқуқлари оширилди, корхоналар ва биришмалар мустақил иш қиладиган бўлиб қолдирилди, ишлаб чиқаришни бошқаришда меҳнатдашларнинг активлиги кучайди.

Республика Министрлар Совети ушбу сессия муҳокамасига тақдим этган беш йиллик план КПСС XXIV съезди Директиваларига, давлат беш йиллик ланининг СССР Олий Совети учинчи сессияси тасдиқлаган кўрсаткичларига тўла мувофиқ равишда тузилган.

Беш йиллик ланини ишлаб чиқишда Министрлар Совети республика министрликлари ва идораларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, област Совети икромия комитетларининг ва Тошкент шаҳар икромия комитетининг, Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди делегатларининг ва КПСС XXIV съезди Директивалари умумхалқ томоҳидан муҳокама қилинган даврга халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантиришда доир меҳнатдашларни қирғатган таътирларни тўла ҳисобга олинди.

План лойиҳаси кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленумида муҳокама қилинди ва маъқулланди.

1. ТЎҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНГ БОШ СОЦИАЛ-ИҚТИСОДИЙ ВАЗИФАЛАРИНИ ҲАЛ ҚИЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎЛЛАРИ

Беш йилликнинг асосий вазифаси социализмни ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққийи ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни тездаштириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришдир.

Беш йиллик планда кенг социал программани амалга ошириш, миллий даромадининг истеъмолга сарфланган қисминини, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаридаган тармоқларини ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришга бўладиган капитал сарфларни қўлайтириш ва саноат маҳсулотининг умумий ҳажмида халқ истеъмоли маҳсулотлари салмоқини ошириш кўзда тутилди.

Беш йиллик план қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган ва партиянинг ишлаб чиққан комплекс программасини амалга оширишни таъминлайди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг интенсификацияси бу программани амалга оширишнинг муҳим шартидир. Химиялаштириш, комплекс механизациялаш, ерларни мелiorация қилиш, ишлаб чиқаришни иқтисодий асосланган тарзда икросишлантириш ва мариялаштириш, фан ва техника ютуқларидан кенг фойдаланиш мана шуларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг интенсификацияси асосий омилларидир.

Планда беш йилликнинг ҳар бир йили учун белгиланган вазифалар кўзда тутилган. Шунга мувофиқ, асосий кўрсаткичларда 1970 йилга нисбатан 1975 йилда ўсиш проценти кўйидагига бўлиши кўзда тутилди:

янгиде беш йилликда миллий даромад 142,1 процент қўлайди, саноат маҳсулот ишлаб чиқариш 151 процент, қишлоқ хўжалик маҳсулот ишлаб чиқариш 124 процент, капитал маблағлар 143,5 процент, автомобиль транспортнинг юк обороти 160,8 процент, чанана товар обороти 151,8 процент, аҳоли жон бошига реал даромад 131,9 процент, иктомий истеъмол фондлари 157,2 процент ошади.

Келтирилган бу маълумотлар республика экономикаси ва халқнинг турмуш даражаси муттаҳид юксалиб бораётганлигини кўрсатиб турибди.

II. ИЖТИМОЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ЎСТИРИШ ВА УНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ

Республиканин ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш, моддий ишлаб чиқариш ва унинг самарадорлигини анча ошириш КПСС XXIV съезди белгилла берган социал-иқтисодий вазифаларни бажаришнинг асосий шартидир.

Тўққизинчи беш йилликда республика экономикаси янада олға юксалади.

Янги беш йилликда республика ва иттифон республика хўжалик тармоқларида давлат қиштал маблағлари ҳисобидан 7 миллиард 200 миллион сўмлик асосий ишлаб чиқариш фондларини ишга тушириш мўлжалланади. Бу эса сўмликнинг беш йилликдаги янги баравар ортиқдир.

Саноат маҳсулотининг йиллик ҳажми пўт бўлган ҳисобдагидан бир ярим баравардан кўпроқ оширилади.

Беш йиллик план лойиҳасида КПСС Марказий Комитетининг 1970 йилги июль Пленумида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналиш юзасидан белгиланган вазифалар тўла-тўқис ҳисобга олинган.

Тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съезди қарорларини бажариш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилди. Маълумки, съезд қарорларида пахта етиштиришни янада қўлайтириш, мамлакатни ана шу қимматли хом ашё билан тобора кўпроқ таъминлаш республика партия ташкилотининг асосий вазифаси, беш йил бўлиб қолажаги, республика

меҳнатдашларининг Совет Иттифоқи тардод халқлари олдидан қўйилган вазифаси, икросишлантириш бурчи оқайиқ уқтириб ўтилган ва бу вазифани бажаришга ҳаммаимиз диққат-этибори жалб этилган эди.

Ўзбекистон партия ташкилоти ва республикамиз меҳнатдашлари беш йиллик охирига бориб, пахта етиштиришни 5 миллион тоннага етказиш вазифасини ўз олдларига қўйди.

Беш йиллик ланини бажариш йўлида колхоз ва совхозлар ишлаб чиққан тадбирларга биноан сабзавот ва полиз маҳсулот етиштириш 1,7 баравар, картошка 2,2 баравар, мева ва узум 1,3 марта, гўшт (тирик вазинда) 1,4 баравар, сут 1,5 баравар, туҳум 1,7 баравар қўлайди.

«Авалги йиллардагидек 1971-1975 йилларда ҳам иктомий ишлаб чиқаришни оғир саноатнинг етакчи тармоқлари — электр энергетика, химия, қора ва рангли металлургия ҳамда машинасозлигини илдам ўстириш негизда ривожлантириш таъминлаш мўлжалланади».

Янги вақтда иктомий ишлаб чиқариш структурасининг таъминлаштириш кўзда тутилди. Бу чора ишлаб чиқариш воситаларини ўстиришнинг юксак суръатлари билан бир қаторда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва халқ истеъмоли қиладиган буюмлар ишлаб чиқаридаган саноат тармоқлари маҳсулотларини тез қўлайтириш таъминлаш имконини беради.

Халқ хўжалигининг тармқлари ва соҳаларига капитал маблағ

ларини таъсирлашда ана шу асосий вазифаларни ҳал этиш ва тўққизинчи беш йилликнинг бош йўналишларини таъминлаш зарурлиги кўзда тутилди.

КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқлари анча катта қилиб белгиланган. Масалан, саноатда меҳнат унумдорлигини 38 процент, қишлоқ хўжалигининг иктомий секторига 32 процент, қишлоқда 37 процент ошириш кўзда тутилди.

Тўққизинчи беш йилликда саноат маҳсулот ишлаб чиқаришдаги умумий ўсишнинг 82 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан қўлга киритилиши лозим, қишлоқда иш ҳажминини қўлайтиришнинг 95 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш асосида қўлга киритилди. Қишлоқ хўжалигининг иктомий секторига да маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг жамини ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш тўғрисида таъминланади.

Тўққизинчи беш йиллик ланини ишлаб чиқаришда ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондлардан фойдаланишни яхшилаш, ускуналарни сменала ишлаштириш қўлайтириш, корхоналарнинг лойиҳада белгиланган қувватларини тезроқ ўлаштириш масалаларига илдий аҳамият берилди.

Маҳсулот ишлаб чиқаришга ерф бўладиган хом ашё ва материалларни тежаш, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш, ишлаб чиқаришнинг таъини ва бошқаришнинг яхшилаш ҳисобига маҳсулот таннларини пайсайтириш иктомий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг муҳим резервдир.

Иктомий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг муҳим омилларидан бири техника тараққийини тездаштиришдир.

План лойиҳасида илгор технологияни, ишлаб чиқариш жараёниларини механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни ташкил этишнинг самарали усуллари жорий этиш юзасидан катта тадбирлар амалга ошириш кўзда тутилди.

Меҳнат янада механизациялаш мақсадида механизациялашган ва автоматлаштирилган поток линиялар, участкалар, цехлар, шунингдек комплекс механизациялашган корхоналар вужудга келтириш мўлжалланмоқда.

Технология ускуналарининг текникан даражасини ошириш, эскириб қолган асбоб-ускуналарни янгилишни тездаштириш тадбирлари кўзда тутилди.

Республиканин ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришнинг асосий илмий-техника проблемаларини ҳал қилиш халқ хўжалигини ривожлантириш учун ақтуал аҳамиятга эга бўлган илмий тадқиқотларни янада тараққий этириш билан боғлиқдир.

Илмий-тадқиқот ишларини ўтказиш, илмий муассасаларнинг эксперименталь ҳамда тажриба ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш учун керак бўладиган зарур маблағлар планда назарда тутилди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича беш йиллик план топшириқларини бажариш моддий ишлаб чиқаришнинг ривожлантириш эҳтиёжларини ва аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларини ички куч билан таъминлаш имконини беради.

Шу билан бирга асосан ёшлар ҳисобидан малакали ишчилар тайёрлаш, улар малакасини ошириш анча яхшиланади. Ҳунар-техника билим юртлари бу беш йилликда 247 минг ёш санигининг беш йилликдаги нисбатан 47 процент қўп малакали ишчи кадрлари тайёрлаб беради.

Ишлаб чиқариш ва меҳнатни турли тармқлар қилиш кадрларнинг доимий равишда ишлаб қўлайиш учун зарур шартот қўлайиш бериш министрликлар ва идораларнинг, маҳаллий Советлар икромияларининг, корхона, таъинлаш, қишлоқ, колхоз ва совхоз раҳбарларининг энг муҳим вазифасидир.

Беш йилликда саноат маҳсулот и ҳажми 1970 йилдаги нисбатан 51 процент ошади.

Саноат маҳсулотининг айрим турларини ишлаб чиқариш эса беш йиллик охирига бориб қўйидагига бўлади: 31,7 миллиард киловатт-соат электр энергияси, 33,7 миллиард куб. метр табиий газ, 5,2 миллион тонна кўмир, 867 минг тонна пўлат, 6,3 миллион тонна минерал ўғит (шартли бирикларда), 4,15 миллион тонна цемент, 1 миллион 580 минг тонна пахта толаси, 118 миллион навадир метр пўйи гаулама, 245 миллион навадир метр ил гаулама, 54 миллион дона трикотаж буюм, 31 миллион жуфт кўп пойфазал ишлаб чиқарилади.

Беш йиллик планда саноатнинг ҳамма тармоқларини ривожлантириш кўзда тутилди.

Электр энергетика бўйича электр таъинларига 1 миллион 625 минг киловатт янги қувватлар ишга тушириш мўлжалланган. Сирдарё ГРЭСида ҳар бири 300 минг киловатт-соат қувватли иккита энергетика блокларини ишга тушириш мўлжалланади. Тошкент, Ташкент, Навоий ГРЭСлари ва Чирчиқ ГЭСининг қувватлари лойиҳада белгиланган даражага етказилади. Хўжанент ва Андижон ГЭСлари қурилади.

Қора ва рангли металлургия

саноатида КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ катта ишлар амалга оширилади. 1972 йилда Ўзбекистон металлургия заводи реконструкция қилиш ва кенгайтириш ишлари бошланади.

Олтин қазиб чиқариш саноати янада ривожлантирилади. Мурунгов олтин комбинатининг иккинчи навбати, Ангрен олтин саралаш фабрикаси Қўбўлоқ олтин кони кенгайтирилади.

Олмаиқ кон-металлургия комбинатида мис, рух ишлаб чиқариш қувватлари оширилади.

Машинасозлик саноатида қишлоқ хўжалик машиналари, жумладан, пахта териш машиналари, эскиваторлар, қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар, тўқимачилик ва пахта тозалаш саноати учун технология ускуналари, кучлининг трансформаторлари, электр двигателлари, маданий-маиший ва рўзгор буюмлари ишлаб чиқариш анча қўлайтирилади.

«Ташселмаш», «Чирчисельмаш», Тошкент трактор заводи, Чирчиқ трансформатор заводи ва бошқа корхоналарини реконструкция қилиш ва кенгайтириш ниятисига етказиш кўзда тутилди.

Химия саноатининг янги беш йилликдаги энг муҳим вазифаси мураккаб ва концентрат ўттилар ишлаб чиқаришнинг гойи қўлайири билан бирга, химиявий тозалар ишлаб чиқаришнинг ривожлантиришдир.

Беш йиллик план лойиҳасида химия маҳсулот ишлаб чиқаришнинг 2,3 баравар қўлайтириш мўлжалланган.

Олмаиқ шахрида аммофос заводининг иккинчи навбатини қуриш, Самарқанд суперфосфат заводида аммофос ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйиш кўзда тутилди.

Фарғонадаги химиявий тола заводи қурилиш тугалланди ва тўла қувват билан ишга туширилади. Навоий химия комбинатида нитрон толас ишлаб чиқаридаган иккинчи завод қурилади.

Аҳоли учун химия буюмлари ишлаб чиқариш янада қўлайди. Рўзгор химияси буюмлари ишлаб чиқариш 1970 йилдаги 6,1 миллион сўмликдан 1975 йилда 38,5 миллион сўмликка етказилади. Ангрендаги резина комбинати ва Навоий электрхимия комбинати қурилишнинг авк олдириб юбориш кўзда тутилди.

Қурилиш материаллари саноати бўйича заводда мукамал тайёрланган, қурилишда ишлатилиши осон бўлган материаллар ва буюмларини, қишлоқ хўжалиги учун дренаж сомот қурувлар, гўшт ва бошқа маҳаллий қурилиш материаллари ишлаб чиқаришнинг қўлайири кўзда тутилди.

Саноатнинг бу тармоғидаги асосий вазифалардан бири — бошқа тармоқларининг қишқит маҳсулотларидан (ишак, кўп ва бошқалардан) кенгайтиришдир.

Қурилиш материаллари саноати министрлиги ишлаб чиқаришнинг ўсишини биринчи навбатда ички резервлардан тўла фойдаланиш, илгор технологияни жорий этиш, ускуналарни модернизациялаш, эскириб қолганларини алмаштириш, ишлаб чиқариш майдонларини кенгайтирмаган ҳолда оз маблағ сарфлаб, кўп маҳсулот ишлаб чиқариш имкониятини берадиган тадбирлар ҳисобига таъминлаш беради.

Йилга 2 миллион 200 минг тонна цемент ишлаб чиқаридаган Навоий цемент заводида қуриш ва фойдаланишга топшириш. Қарши шаҳрида деворбоп материаллар ишлаб чиқаридаган комбинат ва Андижон облатида йилга 100 миллион дона ишт тайёрлайдиган Ильич етти заводини ишга тушириш мўлжалланади.

Поп картон-рубероид заводи, ишпа идишлар заводи ва бошқа корхоналар қурилиб, фойдаланишга топширилади.

Пахта тозалаш ва луб саноати пахта ва канонинг ўз вақтида қайта ишланishi таъминлаш ва қишлоқ хўжалик хом ашёсининг ана шу қимматли турларидан фойдаланиш яхшиланади.

Беш йилликда 21 та янги пахта тозалаш заводи қурилади, ана шундай заводлардан 6 таси реконструкция қилинади. Бу эса пахта иш у облатидан бу облатга ташиш каби ортинча ишга барҳам беради.

Пахта тозалаш саноати министрлиги, Тошкент облат икромия, Оққўрғон ва Юқори Чирчиқ район икромиялари луб саноатининг ишшини яхшилашга илдий этиб беришлари лозим. Бу тармоқ 2 та янги завод қуриш ва 5 та мавжуд заводида реконструкция қилиш керак.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 1975 йилда 1970 йилдагидан 58,7 процент қўлайди. Бунинг учун енгил, озиқ-овқат ва маҳаллий саноат корхоналарида қўлгига янги қувватларни ишга тушириш, мавжуд корхоналарни техника жиҳатидан қайта ускуналаш, қувватлардан фойдаланишни яхшилаш талаб этилади.

Беш йилликда ривожлантиришга мўдда кўп капитал маблағ ва моддий ресурслар акратилади. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришда республикамиздаги оғир саноат корхоналарини муҳим ўрин оғаллаши керак.

Енгил саноатга аввалги беш йилликдагига нисбатан 2,8 баравардан кўпроқ капитал маблағ сарфланади, Бухоро шахрида иш

газлама комбинати, Урганч ва Шахрисабзда илланашлик фабрикалари, Хива шахрида гилам комбинати, Қуасой шахрида чини заводи қурилади. Бундан ташқари, Иттифон ҳукуматининг қарорига биноан, Ангренда чини заводи қурилади. Нукусда тўқимайдиган материаллар фабрикаси, Бекобода ички трикотаж фабрикаси, Жипзаш ва Марғилонда ички трикотаж фабрикалари, Навоий ва Деновда пойфазалар фабрикалари, Косовда момиқ фабрикаси, Гулистон, Чуст, Термиз ва Тўртўлда тўқувчилик фабрикалари ва бошқа қўлгига корхоналар қурилади. Андижонда ил-газлама комбинати қурилиши бошланади.

Бундан ташқари, ҳозир ишлаб турган шойи тўқиш, тўқувчилик, пойфазалар фабрикалари ва бошқа корхоналар реконструкция қилинади.

Озиқ-овқат саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш 45,7 процент қўлайтирилади.

Уруғлиқдан қолган чигитнинг ҳаммасини ўз вақтида қайта ишлаш ва шу тариқа чигитни бошқа жойларга темир йўллар ташкил қилиш унумсиз ҳамақатларни тугатиш муҳим вазифалардандир. Шу мақсадга Урганчда ёт-экстракция заводи ва ёт саноатининг бир қанча бошқа корхоналари қурилади, ишлаб турган корхоналарнинг қувватлари оширилади.

Озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг лойиҳада қўзда тутилган ҳамки республика аҳолисининг нон ва нон-бўкиа маҳсулотларига, ўсимлини мойи ва маргарин, мева-сабзавот консервлари, макарон, узум винолари, пиво ва спиртез ичимликлар, чой, кир совуни ва атир совулар, кир ювиладиган синтетик поропорлар ва бошқа баъзи хил маҳсулотларга бўлган эҳтиёжини асосан тўла қондириш имконини беради.

Тўққизинчи беш йилликда янги корхоналар, жумладан, Чортоқ, Вулунгур ва Тошкент яқинида консерва заводлари, Фарғона водийида қондиртер фабрикаси, Самарқандда тамаки фабрикаси, сабзавот ва мева сақланадиган омборлар ва бошқа корхоналар қуриш мўлжалланмоқда.

Озиқ-овқат саноатининг ишлаб турган корхоналаридан қўлчилги реконструкция қилинади ва кенгайтирилади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ, гўшт-сут саноатида ишлаб чиқариш-техника базасини янада ривожлантириш, янги қушоналар, гўшт ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналарни қуриш, мавжудларини реконструкция қилиш кўзда тутилди. Бухоро, Самарқанд, Фарғона, Кўкўул ва Нукусда янги сут заводи, Шахрисабзда ишпоқ заводи, қўлгига район марказларида сут заводлари қурилади.

Гўшт ва сут саноати министрлиги маҳсулот турларини қўлайтириш ва сифатини яхшилашга этиборини қўлайтириш, бу масалада Савдо министрлиги ва Ўзбекистон ҳам катта роль ўйнашлари лозим.

Валиқчилик хўжалиги тўғрисида янгида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети маҳсул қарор қабул қилди. Қарорда аҳолини балиқ маҳсулотлари билан таъминлаш учун балиқчилик хўжалигини янада кенгайтириш қарорлари кўзда тутилди. Шу мақсадда барча облатларда балиқ хўжалиги ташкил этилади, сув ҳавзалари ва сув омборларидан кенг фойдаланиш қарорлари қурилади. Орол денгизидagi запасларини сақлаб қолтиш, овланганларни ва етиштириладиган балиқлардан рационал фойдаланиш кўзда тутилди.

Маҳаллий саноат министрлиги бўйича маҳсулот ишлаб чиқариш беш йилликда 1,9 баравар ошириш, халқ бадийи ҳунармандчилик маҳсулотлари, сувларлар, маданий-маиший буюмлар ва рўзгор ашёлари, момиқ ва аҳоли талаб қиладиган бошқа қўлгига маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг кенгайтириш кўзда тутилди. Бунинг учун йигирмадан ортин фабрика ва заводлар қурилиши керак.

Ана шундай ўсишни таъминлаш учун йигирмадан ортин янги корхона иш қуриш керак. Ҳушда илланашлик корхонаси, Косовойда, Ургут, Бойсув шойи тўқиш корхоналари, Сўфичиқош, Файзобод, Хўжайида момиқ фабрикалари, Хива, Зоминда бадийи буюм ишлаб чиқаридаган фабрикалар, Риптон, Ёқидувон, Термиз, Чимбойда ва бошқа районларда сопол буюмлар тайёрлайдиган корхоналар қурилади.

Халқ бадийи ҳунармандчилигини ривожлантириш — республика маҳаллий саноатининг энг муҳим вазифаларидан биридир.

Халқ бадийи ҳунармандчилиги маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг кенгайтириш билан бир қаторда иллари мавжуд бўлган бадийи ҳунармандчилигини тиклаш, бу ишга қўл устларини кен жалб этиш, бундай корхоналар учун ёшларни тайёрлашни ахши йўлга қўйиш зарур.

Маҳаллий саноат министрлиги, маҳаллий Советларнинг икромия комитетлари маҳаллий саноат қорхоналарини йиғилантириш ва биришлантириш асосида ишлаб чиқариш биришмалари ташкил қилиш, корхоналарни техника билан

қайта қурилантиришнинг таъминлашлари лозим.

Қишлоқ хўжалигида янги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўртача йиллик ўсиши саниқининг беш йилликдагига нисбатан 24 процент зиёд бўлиши кўзда тутилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1971—1975 ЙИЛГИ БЕШ ЙИЛЛИК ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАҚИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1972 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

(Боши иккинчи бетда).

Транспортнинг ишчи ахшиллаш, юкларни ва пассажирларни ўз вақтида олиб бориш, уларга юксак маданий хизмат кўрсатиш катта давлат аҳамиятига эга бўлиб, буни маҳаллий Совет органлари ва тегишли министрликлар алоҳида эътибор беришлари лозим.

Ўз хўжалигини янада ривожлантиришга 180 миллион сўмдан кўпроқ маблаг акратилади. Автомобиллар қатнайдиغان 5500 километрдан зиёд асфалт ва тош йўллар қурилади. Тошкент — Жиззах, Қарши — Самарқанд, Қўнғирот — Мўйноқ автомобиль йўллари қуриб битказилади.

Алоҳида корхоналарнинг хизмат кўрсатиши ҳақида 62,7 миллион сўм миқдорида кўпайтирилади. Телефон каналларининг масофаси ошади. Шаҳар телефон-станцияларидан қувватлар оқибдириб, 160 минг телефонни ишлатиш имконияти вужудга келтирилади. Шаҳар ва қишлоқларда бир қанча автомат телефон станциялари қурилади.

Тошкент шаҳрида почта, Андижон, Гулистон, Урганч шаҳарларида замонавий Алоҳида уйлари, бир қанча район марказларида алоҳида уюшлар ва алоҳида бўлимлар қурилади, республикада телефон ва телеграф алоқаси янада амалга оширилади.

Шу билан бирга, алоҳида корхона аҳолига хизмат қилиш маданийтини қатъийн оширишлари зарур.

1973 йилда Тошкент шаҳрида янги радио-телевизион станция қурилишига кириштилади. Бу эса кўрсатувлар сифатини ахшиллаш, ошатириш ва кўрсатишнинг бемалол қабул қилиш зонасини кенгайтиришга, қўнғирот республикалар билан кўрсатув ва айтиришларни кенг қўламда аширошларга имкон беради.

Депутат ўртоқлари! Беш йиллик планининг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан капитал қурилиш программасининг амалга оширилишига боғлиқдир.

Умуман республика территориясида капитал қурилишларга барча маблаглардан ажратилган маблагнинг ҳажми салкам 20 миллиард сўм қилиб белгиланган. Бу эса саккизинчи беш йилликда ўзлаштирилган капитал маблаглардан 40 процент қўйлади.

Планда капитал маблагларни марказлаштириш, бир йўла қуриладиган объектлар сонини камайтириш ва қурилиш муддатларини қисқартириш кўзда тутилганлиги натижада давлат капитал маблаглари ҳисобига қуриладиган асосий фондларнинг ишга тушириш капитал қурилишларининг ўсешидан анча ўзиб кетди. Бу эса чала қолган ишга қурилиш ҳажминини камайтиришга имкон беради.

Министрликлар, идоралар ва маҳаллий Советлар қурилиш муддатини қисқартириш, ишга тушириладиган қувватларни тезроқ ўзлаштириш ва капитал маблаглардан фойдаланиш самардорлигини оширишга эришишлари зарур.

Аммо, шунинг айтиш керакки, Енгил саноат министрлиги, Тайёрлаш министрлиги, Қурилиш материаллари саноати министрлигининг қўнғирота объектлари қишлоқ хўжалигида эса паррандачилик фабрикалари ва бошқа объектлар қурилиш нормаларида белгиланган муддатлардан жуда кечикиб қуриломоқда.

Баъзи министрликлар ва идоралар, маҳаллий Совет органлари қувватларини ишга тушириш муддатини устидан қатъий назорат ўрнатиб ўринга, қурилиш ташкилотларининг куч ва ресурсларини планда кўрсатилмаган, маблаг ва

моддий-техника ресурслари билан таъминланмаган объектларни қуриш билан банд қилиб қўймоқдалар.

Яқин йилларда капитал қурилишнинг моддий техника таъминоти системасида жиддий ўзгариш юз беради. Госнаб органлари қурилишларини материаллар билан таъминлайдиган бўлади, бунда қурилиш ташкилотларининг лойиҳа ва сметада белгиланган буюртмаси ва эҳтиёжлари ҳисобга олинади.

Хўжалик соҳоти қурилиш ишларини ахшиллаш ва объектларни нормада белгиланган муддатларда фойдаланишга топширишда муҳим роль ўйнайди. Тўққизинчи беш йилликда барча қурилиш ташкилотлари планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтишлари керак.

Қишлоқ қурилишнинг жиддий ахшиллаш зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак.

Қишлоқларда қурилиш кўпроқ асосан пудрат усулида олиб борилиши керак. Қурилишнинг кенг программасини амалга ошириш учун қишлоқ қурилиш министрлиги ва «Ўзқоҳозостройнинг» қишлоқ қурилишини олиб борадиган асосий ташкилотлари қувватларини ошириш, уларнинг ишлаб чиқариш базасини янада кучайтириш зарур.

Бундан ташқари, қишлоқ қурилишга шаҳарлардаги биноклирик ташкилотлари ҳам жалб этилади. Маҳаллий-маиший ва соғлиқни сақлаш объектлари қурилишини тезлаштириш ва қулайтиришда жойларда корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, колхоз ва совхозларнинг маблагини марказлаштириб сарфлаш, катта аҳамиятга эга. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари шу масалаларга ўзларига берилган ҳуқуқдан кенг фойдаланишлари лозим.

Меҳнатқиларни уй-жой билан таъминлашни ахшиллашда аҳоли қўлидаги маблаглардан фойдаланиш ҳам муҳимдир. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари уй-жой кооперативини шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам ривожлантиришлари лозим.

Қурилиш янада индустриаллаштириш, янги, прогрессив конструкциялар ва деталларни кенг қўлдан олиш, қурилиш муддатларини ва таннархни қисқартириш йўлида ҳақиқат қилиниши керак.

Шунингдек, қурилиш ишларининг айрим турларини бажаришнинг комплекс механизациялаш, ремонт базасини яна кенгайтириш кўзда тутилди, бу эса қурилиш машиналаридан фойдаланишни ахшиллаш имконини беради.

Капитал қурилишнинг ахшиллаш кўп жиҳатдан лойиҳаларнинг сифатига боғлиқ. Лойиҳаларда энг янги техника ва технологиядан фойдаланиш кўзда тутилмиши, сметада эса қурилишнинг қиммати янги акс эттирилиши ва планлаштириш ҳамда маблаг акратилишнинг асосий негизи бўлиб қолиши керак.

Саноат объектлари қурилишнинг уй-жой ва маданий-маиший хизмат объектлари билан биргаликда комплекс лойиҳалаш катта аҳамиятга эга. Наманган ва Бекбоғдаги комбинатлар ва бошқа бир қанча объектларнинг қурилиши ана шу тарада лойиҳалаштирилган.

Капитал қурилиш программасининг бажарилиши ишлаб чиқарувчи қутиларнинг жойлаштирилиши янги ахшиллади, областларнинг иқтисодий ривожланиш даражасини бир-бирига тенглаштириш учун зарур шарт-шароит яратиб беради.

бекириладиган қурилиш ташкилотларига нисбатан жиддий талабчанлик кўрсатмайтирилади.

Беш йиллик планда аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг янада ахшиллаш ва унинг ҳажмининг ошириш кўзда тутилган. Бунинг учун иқтисодлаштирилган йиллик маиший хизмат уйлари, корхоналар, кийим-кечакни химиявий усулда тозалайдиган тармоқлар, мураккаб рўзгор техникасини ремонт қилувчи устанолар, шахсий автомобилчаларга техника хизмати кўрсатиш станциялари ва бошқа объектлар қурилиши мўлжалланган.

1975 йилга бориб маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 1970 йилдагига нисбатан 2,2 баравар, шу жумладан қишлоқ жойларида 2,9 баравар оширилади.

Уй-жой — коммунал қурилишнинг ишлаб чиқариш ривожлантирилиши. Давлат планга бинолар биргина иттифок-республика ва республика хўжалигини ташкилотларда умумий ҳисаб 9,6 миллион квадрат метр уй-жой бинолари қуриш мўлжалланган. Бу рақам саккизинчи беш йилликдагидан 28 процент, қишлоқ жойларида эса 50 процент қўйлади.

Бундан ташқари, давлат капитал маблаглари ҳисобига иттифок министрликларига қарашли корхоналар ва ташкилотлар томонидан қарийб 3 миллион квадрат метр уй-жой бинолари қурилади.

Меҳнатқилар депутатлари маҳаллий Советлари уй-жой, коммунал ва социал-маданий биноларни қуришга иттифок корхоналари, ташкилотлари маблагларини жалб қилиш, уларнинг бу ишга ҳисса қўлишига эришишлари, шунингдек янги тартибда уй-жой қурилиш авж олдиришлари керак.

Ажратилмаган капитал маблаглар шаҳарлар, посёлкалар ва район марказларида водопровод шохчаларини кенгайтиришга, шунингдек шаҳар посёлкалари ва район марказларида 25 тасида янги водопроводлар қуришга имкон беради. 19 та шаҳардаги канализация шохчаларини кенгайтирилади ва республиканинг яна 6 та шаҳрида канализация қурилади. Бу ишга алоҳида эътибор бериш керак бўлади.

Тўққизинчи беш йилликда 4 минг километрдан кўпроқ газ тармоқлари барпо этилиш, 864,5 млн кв. метр, шу жумладан қишлоқда 570 минг хонадонга газ билан таъминлаш мўлжаллаб қўйилди.

Шаҳарларда 50 километрдан ортиқ трамвай йўллари, 243 километрдан кўпроқ троллейбус линиялари қурилади.

Тошкент, Олмалик, Самарқанд, Андижон, Фарғона, Наманган, Қўқон, Бухоро ва Чирчиқ шаҳарларида янги троллейбус линиялари қурилади, борлар узайтирилади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Тошкент шаҳрида 1972 йилдан бошлаб метрополитенининг биринчи линиясини қуриш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу иш учун тўққизинчи беш йилликда 49 миллион сўм ажратилади.

Бундай улкан транспорт иншоотини қуриш тўғрисида қарор қабул қилиниши КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати республикамиз пойтахти меҳнатқиларининг турмуш шароитини янада ахшиллаш тўғрисида кўрсатилган буюқ ғамхўрлигининг яна бир ёрқин далилидир.

Беш йиллик планда меҳнатқилар соғлигини сақлашга, физкультура ва спортни ривожлантиришга катта эътибор берилади.

Соғлиқни сақлаш тармоқларининг моддий-техника базаси янада таномиллаштирилади, шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолисига яхтисодлаштирилган медицина ёрдами кўрсатилади. Касалхоналардаги ўрилар сон 17 мингга ва врачлар 9 минг кишига кўпайтирилади.

Республика областларида нузғи шудгорларнинг бориши тўғрисида 1971 йил 16 декабрда бўлган

МАЪЛУМОТ

Областлар	Хайдоган машиналар (тўққизинчи беш йиллик)	Планнинг бажарилиш проценти
ФАРҒОНА	132370	113,2
СИРДАРЁ	268686	108,6
НАМАНҒАН	143301	108,4
АНДИЖОН	190276	102,9
ТОШКЕНТ	221201	102,4
САМАРҚАНД	255073	100,3
БУХОРО	175864	98,9
ХОРАЗМ	14823	98,8
ҚАСС	31370	85,1
ҚАШГАДАР	112600	85,0
СУРХОНДАРЁ	103498	78,3
Республика бўлими	1649062	100,2

Санаторийлар, дам олиш уйлари, қарилар уйлари, пионер лагерлари тармоғи кенгайди. Физкультура ва спорт янада ривожлантирилади. Физкультура ва спортнинг оммавий турлари билан шугулланиш учун қулай шароит яратиб берилади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати меҳнатқиларнинг маданий турмуш даражасини ошириш, уларни гоий тарбиялаш ва тобора ошиб бораётган маънавий эҳтиёжларини қондиришга қўйишга эътибор бермоқдалар. Беш йиллик планда ҳақ маорифи ва маданиятни ривожлантириш ташкилотларининг кенг программасини амалга ошириш мўлжалланган.

1975 йилга бориб умумий таълим мактабларидаги ўқувчилар сон 3 миллион 524 минг кишига етади. Бу эса 1970 йилдагидан 430 минг киши қўйди.

Умумий таълим мактабларининг, айниқса қишлоқ мактабларининг ўқув-моддий базаси мустаҳкамланади. Қарийб 800 минг ўқув-моддий мўлжалланган мактаблар ва синф хоналари қурилади, бунинг

натижасида мактабларда сменали ўқитиш анча камайд.

1975 йилнинг охирига бориб ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларида шугулланадиган ўқувчилар сон 1,3 баравар қўйлади.

Малакали мутахассислар тайёрлаш кенгайтирилади. Янги беш йиллик мобайнида олиш ва ўрта махсус ўқув юрларининг 424 минг 900 малакали мутахассис битириб чиқади, бу эса ўтган беш йилликдагидан 143 минг 900 киши қўйди.

Янги ҳунар-техника билим юрларини қўпайтириш ва янгиларини қуриш кўзда тутилади.

Республикадаги мактабгача тарбия болалар муассасаларида 1975 йилга бориб болалар сон 718 мингга етади.

Республикада 500 та янги клуб ва 880 та кутубхона очилади. Шулдан 450 клуб ва 720 кутубхона қишлоқ жойларида қурилади. Соғлиқни сақлаш. Маориф, Олий ва ўрта махсус таълим, Маданият министрликлари, Кинематография, Телевизион ва радиодивизионнинг, маъбуот комитетлари аҳолига хизмат кўрсатишда ўз фаолиятларини тубдан ахшиллашлари лозим.

IV. ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРИШНИНГ ИҚТИСОДИЙ ВА ТАШКИЛИЙ ТАДБИРЛАРИ

Ўртоқ А. Н. Косигин СССР Олий Советининг учинчи сессиясида қилган докладыда тўққизинчи беш йиллик планини бажаришнинг иқтисодий ва ташкилий тадбирлари ҳақида батафсил тўхталди.

Бу тадбирлар асосан қуйидагилардан иборат:

— хўжалиқнинг бошқарилиши барча бўғинлари тўхтовсиз тақомиллаштириб борилади, корхона ва хўжалик ташкилотлари коллективларини оптимал планлар ва топшириқларини қабул қилишга, техника тараққиёти учун гайрат-шижоат билан кураш олиб боришга, махсусот сифатини янада ахшиллаш руҳлантириладиган иқтисодий шарт-шароит вужудга келтирилади;

— фан ва техникани ривожлантириш, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, меҳнатни ахшироқ уюштириш, ҳар қандай беқор туриб қолмаган ва иш-вакитнинг беҳуда кетишига чек қўйиш, ишчи кучидан фойдаланиш ахшиллаш, меҳнат нитизомини мустаҳкамлаш, шунингдек, ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини ахшиллаш йўли билан меҳнат унумдорлигини ошириш таъминланади;

— халқ хўжалигини моддий ресурсларнинг ҳаммасидан фойдаланиш ахшиллаш;

— асосий фондлардан фойдаланиш ахшиллаш, ишлаб турган корхоналарнинг қувватларидан янада ахшироқ фойдаланиш, янги ишга тушириладиган қувватлар тезроқ ўзлаштирилади;

— корхоналарда смена бўлиб ишлаш кўпайтирилади;

— фан ва техника муваффақиятларини тезроқ жорий этиш учун зарур шарт-шароит вужудга келтирилади.

КПСС XXIV съезди планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янада тақомиллаштиришнинг муҳим йўл-йўриқларини белгилаб берди. Жумладан, хўжалик ҳисобидати барча корхоналар ва ташкилотларни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги усулига ўтказиш тугаланиши лозим.

Саноатда бошқарилишнинг ташкилий структурасини янада такомиллаштириш таъминланган муҳим чораларидан бири — янги

бирлашмалар тузиш ва мавжудларини ривожлантиришдан иборат. Қишлоқ хўжалигини ишлаб чиқариш соҳасидаги кооперативлаштириш янада кенгайтириш, аграр — саноат корхоналари ва бирлашмалари ташкил этиш керак.

Депутат ўртоқлари!

Беш йиллик планда белгиланган катта ва мураккаб вазибаларни бажариш давлат нитизомини қатъийн мустаҳкамлаш, хўжалиқнинг бошқарилиши барча бўғинларидаги қишлоқнинг маъсулиятини оширишга тараб қилиди.

Хўжалик раҳбарларининг, ҳар бир ҳодимнинг ўзига топширилган иш соҳаси учун маъсулиятини қўпайтириш ижроия текширишнинг жиддий ахшиллаш талаб қилади.

Республика министрликлари ва идоралари ҳар бир корхона, қишлоқ, хўжалик ва ташкилот бўйича беш йиллик плани тузиш чизишлари, шу беш йилликнинг ҳар бир йилига мўлжаллаб план тузишлари ва уларни қисқа муддат ичда тасдиқлаб беришлари лозим.

Тўққизинчи беш йилликнинг улкан вазибаларини бажаришда меҳнатқилар депутатлари маҳаллий Советларнинг роли катта. Улар аҳолига хизмат кўрсатишни ахшиллаш, шаҳар ва районлар, областлар хўжалиқини комплекс ривожлантириш учун ўз ҳуқуқларини ва имкониятларидан ҳали ҳам тўла фойдаланмаётганликлари муносабат билан уларнинг диққат-эътиборини бу масалаларга қаратиш зарур.

Маҳаллий Советлар ўз территориялариданги корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ишчи муваффақлаштириш, уларнинг социал-маданий ва маиший объектлар қуриш, ҳақиқий-модели модалар ишлаб чиқариш учун акратилган маблагларни бирлаштириш еҳодида ўз фаолиятларини активлаштиришлари керак.

Совет ишчиларига меҳнат қилиш, ишлаш ва дам олиш учун қулай шарт-шароит яратиб бериш маҳаллий Советларнинг энг муҳим социал вазибасидир. Бу вазибани бажариш иқтисодий меҳнат унумдорлигини янада оширишга, ишлаб чиқаришда надрларнинг доимий ишлаб қилишга ёрдам беришнинг унутмаслики керак.

бажарилади. Давлатта 4 миллион 510 минг тонна ёки пландагидан 560 минг тонна кўп пахта етказиб берилади.

Юк обороти, чакана товар обороти, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш топшириқлари ҳам ошириб бажариломоқда. Ўтган йилдагидан 15 процент кўп асосий фондлар ишга туширилади.

Аммо 11 ойлик иш якуналари республика халқ хўжалигининг турли бўғинларида жиддий камчилик ва нуқсонлар борлигини ҳам кўрсатиб турибди. Бир қанча тармоқларда ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш, янги техникани ишга тушириш, янги халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш топшириғи ҳам тўла бажарилмади.

130 саноат корхонаси 11 ойлик планини бажармади, Қўнғирота корхоналар, жумладан, Навоий химия комбинати, Самарқанддаги мебель фабрикаси ва электротехника заводи, Андижондаги 13-йил заводлари бошқармаси ва бошқа корхоналар махсусотнинг реализация қилиш планини ой сайин муттасил бажармади.

«Союзхлопкомат» корхоналари бу йил қонқарсиз ишлади. Химия саноати корхоналари 11 ой лавомиди 188 минг тонна минерал ўғитни ҳам ишлаб чиқариди. «Ташкентбель» заводи қишлоқнинг муҳим турларини ишлаб чиқариш планини муттасил бажармай келмоқда.

Махсусотнинг бошқа бир қанча муҳим турларини, чунинч донлар, трансформаторлар, экскаваторлар ва айниқса халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмади.

Республика корхоналари меҳнат унумдорлигини оширишда катта натижаларга эришган бўлсалар ҳам, баъзи корхоналарда резервлардан етарли фойдаланилмади. Айрим корхоналарда меҳнат унумдорлиги ҳатто пасайиб кетди. «Узбексельмаш», Тошкент машина-созлик заводидаги, Наманган пойфаза фабрикасида, Фарғона гўшт комбинатида ҳар бир ишчи ҳисобига ишлаб чиқарилаётган махсусотнинг миқдори камайд.

Бир қатор корхоналарда ишлаб чиқарилаётган махсусот сифати паст. Енгил саноат корхоналарида текширишдан ўтказилган трикотажнинг 51 проценти, пойфазаларнинг 24 проценти, пайпоқларнинг 17 проценти, тилланган буюмларнинг 16,5 проценти сифат жиҳатдан талабга жавоб бермаётганлигини кўрсатди. Гўшт-сут ва оғиз-овқат саноатининг айрим корхоналарида ҳам худди шундай ҳолат юз бермоқда.

Тошкент холодиликлар заводи сифатсиз махсусот ишлаб чиқарилаётган бўлиб қолди. Аҳвол шу даражага бориб етдики, сифат бўйича давлат инспекция мавжуд нуқсонларни йўқотмагунча холодиликлар ишлаб чиқаришни тасдиқлаб қўйди.

Капитал қурилишда ҳамон жиддий камчиликлар юз бермоқда. Қурилиш-монтаж ишларининг йиллик плани 11 ой ичда фақат 95 процент бажарилган, колос, Енгил саноат, пахта тозалаш саноати, оғиз-овқат ва гўшт-сут саноати корхоналари қурилишда ҳам катта қоқоқликка йўл қўйилган.

Қишлоқ хўжалиғи соҳасида қўлга киритилган катта муваффақиятлар билан бир қаторда айрим районлар, колхоз ва совхозлар мансуд имкониятлардан тўла фойдаланмадилар ва белгиланган планларни бажармадилар. Бир қанча район ва хўжалиқларда саноат етиштириш, чорвачиликни юксалтириш, гўшт ва сүт етиштиришни қўпайтириш тадбирлари қонқарсиз бажариломоқда.

Бу фактлар қўнғирота корхоналар, хўжалик ва қурилишнинг раҳбарларини планни бажариш учун шахсан жавобгар заминларнинг сезмаётганликларини, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари эса планининг бажарилиш қилиш сабабларини чуқур ўрганилмаётганлигини ва аҳолини тузатиш чораларини кўрмаётганликларини исботлаб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида Ўртоқ Л. И. Брежнев нитизомини янада мустаҳкамлаш, талабчанликни ва ҳар бир ҳодимнинг ўзига топширилган иш учун шахсий маъсулиятини

ошириш зарурлигини алоҳида ўқдириб ўтган эди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленумида бир қанча министрликлар ва идоралар корхоналар ва хўжалиқларнинг раҳбарлари ўз ишларидаги камчиликларни учун қатъий ва ҳаққоний танқид қилинди. Шу танқиддан жиддий ҳуқосалар чиқариб олиш ва ишчи социалистик экономикани ривожлантиришнинг ҳозирги босқичида қўйлаётган вазибалар асосида қайта қуриш керак.

Депутат ўртоқлари! 1972 йил плани беш йиллик планининг тарихий қисмидир. Аммо унинг тасдиқланадиган кўрсаткичлари бирмунча кўп.

1972 йилда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини тез сурувлат билан ривожлантириш кўзда тутилади.

Саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажмининг шу йил бажарилиши кўрсатилган ҳажмига нисбатан 6,6 процент қўпайтириш мўлжалланган. Аммо, шун ҳисобга олиш керакки, ҳар кун ишлаб чиқариладиган махсусотнинг ўртача миқдори 1972 йилда иш қуларининг миқдори намлиғи сабабли, 8,8 процент қўпайтириш ва ишлаб чиқариш мўлжалланган миқдорда ўстириш чоралари ўз вақтида қурилиши лозим.

Қишлоқ хўжалиғи махсусоти анча қўпайди. Қишлоқ хўжалиғига сарфланадиган капитал маблаглар 1,5 миллиард сўмдан кўпроқ бўлади.

Ирригация жиҳатидан тайёрлаб қўйилган 65,3 минг гектар ер фойдаланишга топширилмиш ва қўнғирота бошқа объектлар қурилиши мўлжалланади.

Қишлоқ хўжалиғига 3 миллион 486 минг тонна минерал ўғит, 15,6 мингта трактор, 850 экскаватор, 780 бўғилдозор, 960 скрепер, 15,6 мингта трактор прицеплари ва бошқа қўнғирота машиналар етказиб берилади.

Ерларни ва сугориш тармоқларини вақтида тайёрлаб қўйиш, айниқса сув камчилиги кутлаётган келгуси йил шартотида пахтадан мўл ҳосил олишни таъминлашнинг энг муҳим шартларидан биридир.

Совет ва қишлоқ хўжалиғи органларининг, колхоз ва совхозларнинг энг муҳим вазибаси — чорва қишлоқнинг бошқарилмасига йўл қўймай муваффақиятли ўтказиладиган иборат.

19

собеда 25 процент ва ўрта мах
ўқув юртлари ўқувчиларининг с
пендиялари 50 процент, ўқиту
лар ва врачларнинг иш ҳақи ў
ҳисобда тахминан 20 проце
мактабгача тарбия муассасала
тарбиячиларининг иш ҳақи а
б-бундан ҳам кўпроқ миқдорда о

Хозирги вақтда Ўзбекистон ССРда 750 миңдан кўпроқ пенсиянинг пенсияси бир йил собада тахминан 80-82 милли сўм миқдорда оширилди. Дар таби маъ тумотларга йўна сий

ХАРАЖАТЛАРИ

Бу топшириқни бажариш учун
министрликлар ва идоралар, Қо
қалпоғистон АССР Министр
Совети, ижроия қомитетлар бош
рув органлари структурасини та
дан такомиллаштиришлари лоз

1972 йилда давлат ҳокимия
органларига, давлат бошқаруви
суд органларига бюджетдан 45.9
минг сўм ёки бу йил қилинадиган
ҳаражатларга нисбатан 100,3 п

**СТОН АССРнинг
БЮДЖЕТИ
И БЮДЖЕТЛАР**

Ҳовазм области 54.483
Ўзбекистон ССР халқ ҳўжа-
гани ривожлантиришнинг 13
йилги давлат пилиади кўзда тути-
ган тадбирларини пул билан та-
минлаш учун Қорақалпоғистан
АССРга республика бюджетидан
6.726 минг сўм ажратиб бери-
ди.

Советлар ИИСС XXII съез
қарорларида талаб қилинганид
ўз вазифаларини янада тўлиқр
омеда билан қилишлари

Мамлакатимизнинг иқтисодий, маданий, вилкиятининг халқимиз ороидининг кучлироқ таъсир ўтказишлари, аслида социал-маънавий хизмат кўриш, жамоат тартибининг сайдаи салавлари билан тузулук шугулланишлари лозим.

Депутат Ёрқуллар Тўқидининг беш йиллик планининг муваффақиятдан бажарилишини бутун партиянинг, бутун совет халқининг иш ҳар бир совет кишининг ишидир. Шан-шубха йўқ! шаҳар қишлоқдаги барча меҳнатчилар партия даъватига «лаабай!» джавоб бериб, ўзларининг бутун

ри, ижодий қобилиятларини КПСХ
XXIV съезди қарорларини амалга
ошириш учун, туққизинчи бе
йиллик иккинчи йили планини ма
ваффақиятли бажариш учун бо

ланган умумхалқ ватанпарварлик ҳаракатига сафарбар қиладилар.
(Қарсаклар)

лар Совети, область якроня комитетлари ва Тошкент шаҳар иттифоқ комитетининг айтмасловига кўра чинди ва 1972 йили Ўзбекистон ССР давлат бюджетининг харажатларини 4500 минг сум қилиб қўлайтириш, шу жумладан шаҳарлар, район марказлари ва иччи посёлкларининг ободонлаштиришга 1400 минг сум, касалхоналар, мактаблар, болалар муассасалари ва бошқа социал-маданий муассасаларга 1240 минг сум мактаблар, касалхоналар, музейлар, клублар, болалар муассасалари ва бошқа социал-маданий муассасаларини реконструкция

ремонт қилишга 1110 минг сўм
пионер уйлари, ёш техниклар
натуралистлар станциялари, бол
лар спорт муассасалари ва бошқ
муассасаларга 200 минг сўм, қиш
лоқ ва посёлка Советлари бинола
рини ремонт қилиш ва уларга мо
бель харид қилишга 550 минг сў
қўлайтирилиши мумкин деб ҳисоб
ланилди.

План-бюджет ва тармоқ до-
имий комиссиялари Ўзбекисто-
ССР Министрлар Совети та-
лим қилган ва беш йилли-
йилларига тақсимланган хал-
қуқалигини ривожлантиришини
1971 — 1975 йилги давлат пл-

ни билан 1972 йилги халқ ҳуна
лигини ривожлантириш давлат
планини батамом маъқуллаш
шунингдек Ўзбекистон ССРини
даромадлар ва харажатлар бўйи
ча 3.303.740 миң сумдан иборат
1972 йилги давлат бюджетини
баён қилинган тузағишларни ҳи
собга олган ҳолда тасдиқлашни
таклиф қилади. (Қараслар)

Редактор ўринбосари
Ф. УСМОНОВА